

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1042

av **Patrik Engström m.fl. (S)**

Motverkande av mobbning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna till en skärpning av lagstiftningen för att motverka mobbning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De allra flesta kan skriva under på att Sveriges skolor ska stå för nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Lagstiftningen ställer tydliga och höga krav på att skolan ska vara en trygg plats för alla barn och unga. Tyvärr visar flera utredningar och rapporter att så inte är fallet.

Organisationen Friends skriver i sin rapport för 2016 att 60 000 barn och unga är utsatta för mobbning. Det motsvarar 1–2 barn i varje klass. 7,5 procent av eleverna i årskurs 3–9 har utsatts för mobbning det senaste året. En femtedel av eleverna i årskurs 3–9 har blivit kränkta av en annan elev det senaste året. Av de elever i årskurs 3–6 som har utsatts för kränkningar, uppger 19 procent att det har handlat om vilket land man kommer ifrån. Av de elever i årskurs 6–9 som har utsatts för kränkningar, uppger 11 procent att det har handlat om deras etniska tillhörighet. Både mobbning och kränkningar är vanligare på mellanstadiet än på högstadiet.

I de flesta fall uppger eleverna att kränkningarna de utsatts för har upphört inom några veckor, men fyra procent anger att de har blivit mobbade i flera månader eller längre. Det motsvarar ett barn i varje klass. Att vara utsatt för mobbning kan vara förödande. Det kan exempelvis leda till låg självkänsla, oro, ångest, depressioner och självmordstankar.

En av tre elever på högstadiet berättar inte för någon i personalen om de märker att en elev blir illa behandlad, och var femte upplever att personalen sällan eller aldrig agerar när elever blir kränkta.

En majoritet av skolpersonalen anser sig ha tillräckliga kunskaper i trygghets- och likabehandlingsfrågor, men en tredjedel anser sig helt eller delvis sakna kunskaper. Det personalen efterfrågar är metoder för att realisera och levandegöra värdegrunden men

också kunskap om aktuell forskning, lagstiftning, konflikthantering, akuta insatser samt fördjupade kunskaper om exempelvis hbtq-frågor och kränkningar på nätet.

Skolinspektionen skriver i Skolenkäten våren 2016 att var tionde elev inte känner sig trygg i skolan. Även om en klar majoritet av eleverna känner sig trygga i skolan, uppger en av tio att de inte känner sig trygga. Otrygghet är något vanligare bland elever i årskurs nio än bland elever i årskurs fem och gymnasiets år två.

Mer än var sjätte elev (17 procent) av eleverna i årskurs fem och nio svarar att det finns andra elever på skolan som de är rädda för, medan något färre, 14 procent, av eleverna i gymnasiets år två svarar så.

Var tredje elev i årskurs nio upplever inte att skolan arbetar aktivt mot att förhindra kränkande behandling. En av tre elever tycker inte att skolan aktivt arbetar med att förhindra kränkande behandling eller vet inte om ett sådant arbete bedrivs. Relativt många svarar att de inte vet, 18 procent av eleverna i gymnasiets år två och 11 procent av elever i årskurs nio.

Två av tre elever i årskurs nio och gymnasiets år två instämmer emellertid i att det förekommer ett arbete mot kränkande behandling.

Var tredje elev i årskurs nio har inte studiero. En majoritet av eleverna tycker att de har studiero på lektionerna, men det gäller inte alla. Resultaten visar att var tredje elev (35 procent) av eleverna i årskurs nio inte tycker att de har studiero. Motsvarande andel bland elever i årskurs fem och gymnasiets år två är något lägre, 23 respektive 29 procent.

Barn- och elevombudet skriver följande: under det första halvåret 2016 har det kommit in 947 anmälningar om kränkande behandling till Barn- och elevombudet (BEO) och Skolinspektionen. Det är en ökning med 17 procent jämfört med första halvåret 2015.

Under det första halvåret 2016 innehöll 71 procent av anmälningarna om kränkande behandling uppgifter om att en eller flera elever kränkt en annan elev. I 40 procent av anmälningarna uppgav anmälaren att en lärare, rektor eller annan skolpersonal varit den som kränkt. I 11 procent av anmälningarna förekommer uppgifter om kränkningar utförda av både andra elever och skolpersonal.

Det här visar tyvärr, trots en tydlig lagstiftning, att det behöver göras mer för att motverka kränkande behandling och mobbning i skolan.

Därför är det angeläget att regeringen ser över möjligheten att skärpa lagen om skolors skyldighet att agera mot mobbning så att skolor inte kan frångå sin skyldighet att få stopp på mobbingen inom en viss tidsperiod. Regeringen kan i detta arbete se över lagstiftningen i likhet med de som finns i arbetsmiljölagstiftningen om sanktionsavgifter då man inte följer lagstiftningen.

Patrik Engström (S)

Hans Unander (S)

Maria Strömkvist (S)